

ते आम्नायाः अत्र स्मृतिषु प्रमाणं प्रमाणत्वं प्रमाणं श्रुतिर्निरपेक्षत्वात् अप्रमाणं स्मृतिर्मूलश्रुतिसापेक्षत्वात् तयोः परस्परविरोधे औदुंबरी सर्वावेष्टयितव्या औदुंबरी स्मृत्वोद्भायेदिति तत्र वेष्टनस्मृतिः सापेक्षत्वादप्रमाणं चेत् तत्सामान्यात् सर्वापि स्मृतिरप्रमाणं ततश्च तन्मूलभूतायाः श्रुतेरप्यप्रमाणत्वेन विनिगमनाविरहात् प्रत्यक्षाप्रत्यक्षयोरपिश्रुत्योरप्रामाण्यमित्याह प्रमाणेपीति ॥ १० ॥ धर्मस्येति संस्थास्वरूपं जनमेजयाश्वमेधे इंद्रापराधादश्वमेधसंस्थालोपोदष्टः ॥ ११ ॥ स्वयं विद्वानवा विद्वउक्तं वा वेदितुं शक्यं न वा दुर्ज्ञेयं धर्मतत्त्वमित्यर्थः ॥ १२ ॥ प्रथमं कर्म कांडे अक्षय्यं हवैचातुर्मास्ययाजिनः सुरुतं भवति अपामसोमममृता अभ्यमेत्यादि श्रुतेर्गंधर्वनगरवदद्भुत इव दृश्यते कविभिरन्वीक्ष्यमाणः यत्कृतकं तदनित्यं कार्यत्वाद् दृढवत् तथेह कर्मजितो लोकः क्षीयत एव मेवामुत्र पुण्यजितो लोकः क्षीयत इत्युपपत्तिपूर्वकमुपनिषत्सु ईक्ष्यमाणः अदर्शनं

ते चेत्सर्वप्रमाणं वै प्रमाणं तत्र विद्यते ॥ प्रमाणेऽप्यप्रमाणेन विरुद्धे शास्त्रताकुतः ॥ १० ॥ धर्मस्य क्रियमाणस्य बलवद्भिर्दुरात्मभिः ॥ यायाविक्रियते संस्थाततः सापि प्रणश्यति ॥ ११ ॥ विद्वच्चैवं न वा विद्वशक्यं वा वेदितुं न वा ॥ अणीयान् क्षुरधाराया गरीयानपि पर्वतात् ॥ १२ ॥ गंधर्वनगराकारः प्रथमं संप्रदृश्यते ॥ अन्वीक्ष्यमाणः कविभिः पुनर्गच्छत्यदर्शनं ॥ १३ ॥ निपानानीव गोभ्योपिक्षेत्रे कुल्ये च भारत ॥ स्मृतिर्हि शाश्वतो धर्मो विप्रहीणो न दृश्यते ॥ १४ ॥ कामादन्येच्छया चान्ये कारणैरपरैस्तथा ॥ असंतोपि दृथाचारं भजंते बहवो परे ॥ १५ ॥ धर्मो भवति सक्षिप्रं प्रलापस्त्वेव साधुषु ॥ अथैतानादुरुन्मत्तानपि चावहसंत्युत ॥ १६ ॥ महाजनाद्युपावृत्ताराजधर्मसमाश्रिताः ॥ न हि सर्वहितः कश्चिदाचारः संप्रवर्तते ॥ १७ ॥ तेनैवान्यः प्रभवति सोऽपरं बाधते पुनः ॥ दृश्यते चैव स पुनस्तुल्यरूपो यदृच्छया ॥ १८ ॥ येनैवान्यः स भवति सोऽपरानपि बाधते ॥ आचाराणामनैकाग्र्यं सर्वेषामुपलक्षयेत् ॥ १९ ॥

याति तुच्छ इव भवति ॥ १३ ॥ निपीयते पशुभिर्जलमस्मिन्निति निपानं वाप्यादिसमीपस्थः क्षुद्रजलाधारः कुल्यावाकेदारान्प्रतिनीयमानायथासद्यः शुष्यति एवं शाश्वतो वैदिको धर्मो विप्रहीणः स न कलेरंतेन दृश्यते इति स्मृतिरस्ति भविष्यविषया ॥ १४ ॥ विप्रहीणत्वमेवोपपादयति कामादिति कामात् काम्याग्निहोत्रादिः अन्येच्छया श्रुतकाव्यापनादिः अपरैः कारणैर्यज्ञाद्युद्देशेन धनलाभार्थं व्रतादिः असंतोदांभिः काः दृथाश्च द्वाराहत्यात् ॥ १५ ॥ सकामादिमद्भिः कृतो धर्मो भवति मूढदृष्ट्या साधुषु च धर्मः प्रलापमात्रं धर्मो नास्तीति वदंति मूढाः प्रलापमेवाहाथेति ॥ १६ ॥ महाजनाः द्रोणाचार्यादयः ब्रह्मकर्मदरे सु रकार्यं न स्यात् अनादरे शिष्टाचारव्याकोप इति भावः ॥ १७ ॥ तेनैव आचारेणैव अन्यो विश्वामित्रादिः अपरं जामदग्न्यादिकं सः आचारवान् तुल्यरूपो वसिष्ठादिः ॥ १८ ॥ उक्तानुवादपूर्वकमाचाराणामनैकाग्र्यं व्यभिचारित्वमाह येनैवेति ॥ १९ ॥